

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 534-A SESIUNE PLENARĂ A CESE – REÎNNOIREA MANDATULUI, 18.4.2018-19.4.2018

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Finanțarea Pilonului european al drepturilor sociale

(aviz din proprie inițiativă)

(2018/C 262/01)

Raportor: **Anne DEMELENNE**

Decizia Adunării Plenare	15.2.2018
Temeiul juridic	articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	26.3.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	19.4.2018
Sesiunea plenară nr.	534
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotriva/ abțineri)	155/3/4

1. Concluzii și recomandări

1.1. Principiile Pilonului european al drepturilor sociale („Pilonul social”) și necesitatea punerii sale în aplicare, alături de punerea în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, ar trebui să constituie una dintre liniile directoare ale negocierilor privind viitorul cadru financiar multianual al UE după 2020.

1.2. Transpunerea în practică a Pilonului social va necesita îmbunătățiri în statele membre. Tabloul de bord social, elaborat în paralel cu Pilonul, indică deficiențe și divergențe semnificative în întreaga UE. Soluționarea acestor deficiențe va necesita un angajament la toate nivelurile, inclusiv din partea statelor membre, a partenerilor sociali și a societății civile. În același timp este nevoie de o bază bugetară solidă, de investiții masive și de cheltuieli curente considerabile. Trebuie acordată o atenție deosebită modului în care acestea vor fi finanțate.

1.3. Deosebit de mari sunt necesitățile în materie de cheltuieli în țările cu venituri mai reduse și în țările care au suferit o scădere a veniturilor în ultimii ani. Toate se confruntă cu un anumit nivel de constrângeri impuse de normele UE privind bugetele și nivelurile datoriei. O anumită marjă de manevră pentru suplimentarea cheltuielilor poate fi creată în statele membre, inclusiv cu ajutorul diferitelor programe de la nivelul UE.

1.4. Investițiile din sectorul privat pot aduce o contribuție în acest sens, în anumite domenii – cum ar fi extinderea accesului digital – atunci când sunt create condiții de reglementare adecvate. Investițiile din sectorul privat nu vor fi însă suficiente și nu pot fi considerate o garanție împotriva excluziunii persoanelor celor mai vulnerabile din punct de vedere social, problemă considerată a fi un aspect important în cadrul Pilonului social.

Ceea ce ar putea facilita creșterea investițiilor publice în statele membre ar fi recurgerea la o „regulă de aur” privind investițiile publice cu obiectiv social, care să permită o mai mare flexibilitate în aplicarea normelor bugetare ⁽¹⁾, în vederea realizării obiectivelor Pilonului european al drepturilor sociale.

1.5. Creșterea investițiilor publice poate fi sprijinită și prin utilizarea instrumentelor UE existente, în special a fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI), care pot fi mai clar orientate către atingerea obiectivelor evidențiate în cadrul Pilonului social. În același timp, investițiile publice pot fi sprijinite de Banca Europeană de Investiții, cu ajutorul Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), care, în ultimii ani, i-a permis să mențină creditele acordate la același nivel. Acest sprijin ar trebui să includă în mod explicit obiective legate de Pilonul social, fiind în concordanță cu mandatul Băncii.

1.6. Politicile fiscale adecvate, inclusiv lupta eficientă împotriva fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive, ar trebui să permită statelor membre și UE să mobilizeze mijloace suplimentare pentru a contribui la finanțarea Pilonului social. Garantarea unei utilizări eficiente a fondurilor suplimentare necesită punerea în aplicare a programelor de acțiune și a foilor de parcurs pentru implementarea Pilonului social, ca parte integrantă a semestrului european și, în special, în contextul dezvoltării de programe naționale de reformă și de programe de convergență. În acest sens, UE ar trebui să exploreze noi căi pentru a suplimenta resursele sale proprii.

1.7. Punerea în aplicare a Pilonului social necesită asumarea angajamentelor, responsabilitate și participarea activă a actorilor implicați, la toate nivelurile: instituțiile europene, statele membre și autoritățile regionale și locale, precum și partenerii sociali și alți actori ai societății civile.

2. Motivele elaborării avizului din proprie inițiativă

2.1. Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat și semnat de către Consiliul UE, Parlamentul European și Comisia Europeană la 17 noiembrie 2017, este conceput ca un pas către consolidarea drepturilor sociale și generarea unui impact pozitiv asupra vieții oamenilor pe termen scurt și mediu. Îndeplinirea obiectivelor Pilonului social reprezintă un angajament și o răspundere comună a Uniunii, a statelor membre și a partenerilor sociali.

2.2. Pilonul social reflectă recunoașterea de către liderii a 27 de state membre a faptului că problema lipsei de securitate economică și socială trebuie abordată cu prioritate ⁽²⁾. Printre motivele care justifică urgența Pilonului social se numără: nivelul scăzut de performanță economică și socială în numeroase țări, începând din 2008; noi oportunități și noi provocări generate de globalizare, schimbările climatice, migrația pe scară largă, digitizare și de îmbătrânirea populației; creșterea diversității la nivel economic și social în Uniunea Europeană, în urma crizei financiare și economice; evoluții politice în numeroase țări care implică o amenințare pentru viitoarea unitate și coeziune europeană. Președintele ales al Comisiei Europene a declarat în octombrie 2014, în fața Parlamentului European, că atingerea de către UE a unui „rating AAA pe plan social” este „la fel de importantă ca ratingul AAA pe plan economic și financiar” ⁽³⁾. Realizarea unui astfel de obiectiv impune, în mod evident, o acceptare a responsabilității la toate nivelurile UE. Îndeplinirea acestui obiectiv ar trebui să îmbunătățească coeziunea, stabilitatea politică și socială și performanța economică, fără a neglija importanța acestor stabilizatori automați în caz de șocuri economice.

2.3. Astfel cum a arătat CESE ⁽⁴⁾, Pilonul social este mai degrabă o declarație politică de intenție, deoarece încă nu există o foaie de parcurs clară pentru punerea sa în aplicare. În acest sens, el rămâne incomplet; lipsește recunoașterea noilor drepturi și obligații. În contextul unei economii puternice și al unei impozitări echitabile, trebuie puse la dispoziție resurse financiare adecvate la nivelul statelor membre, cu sprijinul Uniunii Europene. Acesta va fi un aspect esențial pentru punerea în aplicare a Pilonului social.

⁽¹⁾ Argumente desprinse din experiența trecutului pentru evitarea unor politici de austeritate drastice în UE, punctul 1.6, încă nepublicat în JO; Politica economică a zonei euro (2018), punctele 1.8 și 3.6, încă nepublicat; JO C 327, 12.11.2013, p. 11; Analiza anuală a creșterii 2018, punctul 1.4, încă nepublicat; JO C 226, 16.7.2014, p. 21.

⁽²⁾ Pilonul european al drepturilor sociale, broșură, p. 6, (ISBN 978-92-79-74092-3).

⁽³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-1525_ro.htm

⁽⁴⁾ JO C 81, 2.3. 2018, p. 145.

2.4. Comisia Europeană urmează să-și prezinte propunerile pentru următorul cadru financiar multianual (CFM) în mai 2018. Este esențial ca Pilonul social, precum și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, să servească drept linii directoare pentru instituțiile europene și statele membre în pregătirea următorului buget pe termen lung al UE, care va intra în vigoare în 2020.

2.5. Punerea adecvată în aplicare a Pilonului social va depinde de reformele politice corespunzătoare în cadrul statelor membre, cum ar fi, de exemplu, elaborarea unor mecanisme adecvate pentru crearea de locuri de muncă de calitate, creșterea nivelului de competențe și garantarea unei utilizări eficiente a resurselor publice. În conformitate cu avizele sale anterioare, CESE susține reformele structurale orientate spre dezvoltarea socială și economică: locuri de muncă mai multe și de calitate mai bună, creștere durabilă, calitate administrativă și instituțională și durabilitate a mediului ⁽⁵⁾. Astfel de reforme ar trebui să fie specifice fiecărei țări, să fie conforme cu programele naționale de reformă pentru creșterea bunăstării, și sprijinite în mod democratic, evitându-se o abordare nediferențiată pentru toate statele membre ⁽⁶⁾.

2.6. Punerea adecvată în aplicare a Pilonului social necesită, de asemenea, o consolidare a resurselor financiare disponibile ⁽⁷⁾. În prezent, cheltuielile UE în domeniul social reprezintă, în medie, doar 0,3 % din totalul cheltuielilor sociale publice din UE, în bună parte finanțate din bugetele statelor membre ⁽⁸⁾. Plecarea Regatului Unit din UE va avea consecințe majore asupra bugetului UE. CESE subliniază că trebuie să se pună la dispoziție resurse suficiente pentru punerea în aplicare a politicilor sociale. Comitetul sprijină solicitarea Parlamentului European ca plafonul actual de 1 % pentru cheltuielile UE să crească la 1,3 % din VNB ⁽⁹⁾ și consideră că o creștere a resurselor proprii ale UE, de exemplu prin majorarea TVA-ului, ar fi o măsură extrem de injustă din punct de vedere social. CESE subliniază, de asemenea, nevoia de a aloca mai multe resurse pentru susținerea politicii de coeziune și acordarea de sprijin lucrătorilor și cetățenilor, în general. O atenție deosebită va fi acordată dobândirii de competențe de către lucrători, ca factor al consolidării economice. În același timp, CESE este de acord că majorarea finanțării nu ar trebui să se limiteze doar la securitate, apărare și controlul frontierelor externe. Fondul social european este o forță motrice pentru o mai mare convergență și CESE își reiterează solicitarea ca acesta să nu fie redus, dacă se dorește abordarea cu succes a provocărilor viitoare, în perspectiva următorului cadru financiar multianual al UE ⁽¹⁰⁾.

2.7. Tabloul de bord social care însoțește prezentarea de către Comisia Europeană a Pilonului social ⁽¹¹⁾ este conceput ca un instrument pentru monitorizarea progreselor în vederea atingerii obiectivului unei Europe mai echitabile și cu o dimensiune socială mai puternică. Tabloul de bord a fost criticat pentru alegerea anumitor indicatori, pentru perioadele de timp utilizate pentru comparare și, în unele cazuri, pentru interpretările însoțitoare ⁽¹²⁾. CESE a pledat deja în trecut pentru îmbunătățirea acestui instrument ⁽¹³⁾.

2.8. În unele cazuri s-a recurs la indicatori evident inadecvați. Această observație este valabilă, de exemplu, în cazul progreselor înregistrate în reducerea decalajelor în materie de remunerare și de muncă între femei și bărbați. Ambele sexe au avut de suferit ca urmare a scăderii numărului de ore de lucru, dar cu cifre mai mari pentru bărbați decât pentru femei, astfel încât reducerea decalajului (indicatorul utilizat în tabloul de bord) nu reflectă o îmbunătățire evidentă. În plus, perioadele de timp pentru evaluarea progreselor diferă, uneori în mod considerabil, de la un singur an la perioade mai lungi, cu includerea anilor de dinainte de declanșarea crizei, în 2008. Un orizont de timp mai amplu este mai adecvat pentru a indica tendințele pe termen mai lung. De asemenea, indicatorii trebuie interpretați în mod flexibil și adaptați de-a lungul

⁽⁵⁾ De exemplu, îmbunătățirea mediului de afaceri, finanțarea întreprinderilor și a cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare; creșterea productivității întreprinderilor, sectoarelor și economiilor; promovarea creării de locuri de muncă de bună calitate cu salarii mai mari și reducerea simultană a locurilor de muncă temporare și instabile cu salarii mici; consolidarea negocierilor colective și autonomia partenerilor sociali în cadrul acestora și dialogul social la nivel local, regional, național și european; reformarea administrațiilor publice în sensul eficientizării lor pentru dezvoltarea economică și socială și al creșterii transparenței pentru cetățeni; promovarea calității sistemelor de educație și a sistemelor de formare a lucrătorilor, pentru a asigura egalitatea de șanse și rezultate pentru toate grupurile sociale.

⁽⁶⁾ Sprijinirea reformelor structurale în statele membre, punctul 3.9, încă nepublicat.

⁽⁷⁾ JO C 81, 2.3. 2018, p. 145.

⁽⁸⁾ Document de reflecție privind dimensiunea socială a Europei, p. 24.

⁽⁹⁾ Rezoluția Parlamentului European din 14 martie 2018 cu privire la următorul CFM: Pregătirea poziției Parlamentului referitoare la CFM post-2020 – [2017/2052(INI)], coraportori: Jan Olbrycht, Isabelle Thomas; punctul 14.

⁽¹⁰⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 145; JO C 81, 2.3.2018, p. 131.

⁽¹¹⁾ <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/social-scoreboard/#>

⁽¹²⁾ Galgoczi, B. et al., „The Social Scoreboard Revisited”, ETUI, 2017.

⁽¹³⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 145.

timpului, utilizându-se expertiza și datele oferite de surse precum Eurofound. Revizuirea și actualizarea indicatorilor ar trebui să fie rezultatul unei discuții deschise, cu implicarea partenerilor sociali și a altor actori ai societății civile.

2.9. În ciuda rezervelor menționate, tabloul de bord oferă un indiciu cu privire la amploarea efortului necesar pentru a atinge obiectivele stabilite. El scoate la iveală deficiențe în toate statele membre și diferențe substanțiale între nivelurile atinse de diferitele state membre, ceea ce poate duce la creșterea inegalităților sociale. În toate statele membre se constată în mod evident că nu s-a atins un nivel acceptabil în materie de venituri, de nivel de trai, de securitate și protecție socială, de educație și acces digital.

2.10. Cifrele privind șomajul și nivelurile de ocupare a forței de muncă demonstrează amploarea decalajelor. Rata de ocupare a forței de muncă în Grecia a fost de 56 %, în timp ce, în Suedia, ea se ridică la 81 %. Rata șomajului în Grecia a fost de 23 %, față de 4 % în Germania, cel mai scăzut nivel din UE. Aceste cifre din tabloul de bord indică decalaje semnificative în ceea ce privește condițiile sociale în întreaga UE, cu niveluri mult mai ridicate de potențial neexploatat în unele țări decât în altele.

2.11. Mulți alți indicatori sugerează același lucru. Astfel, de exemplu, proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație reprezintă 20 % din populația cu vârste cuprinse între 18-24 de ani în Spania, dar sub 3 % în Croația. Cifra privind Croația este înșelătoare dacă se ia în considerare situația generală a tinerilor: rata șomajului în rândul tinerilor din Croația este una dintre cele mai mari din UE. Proporția populației expuse riscului de sărăcie atinge 40 % în Bulgaria, în timp ce valoarea medie din UE este de 23 %.

2.12. Cota NEET⁽¹⁴⁾ (procentul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare) variază de la 20 % în Italia până la 5 % în Țările de Jos. De un sprijin de activare profesională (inclusiv formare, stimulente pentru acceptarea unor locuri de muncă și măsuri similare) beneficiază 54 % dintre persoanele în căutarea unui loc de muncă în Danemarca, dar mai puțin de 3 % în Bulgaria.

2.13. Proporția copiilor între 0 și 3 ani aflați în îngrijire cu normă întreagă variază între 1,1 % în Slovacia și 77 % în Danemarca. Necesități nesatisfăcute în materie de asistență medicală, de obicei din cauza constrângerilor financiare, sunt raportate în cazul a 12 % dintre cetățenii din Estonia și Grecia, fiind însă minime în Austria.

2.14. În ansamblul UE, 44 % din populație prezintă un nivel insuficient al competențelor digitale, procentajul variind de la 74 % în Bulgaria până la 14 % în Luxemburg.

2.15. Transpunerea în practică a Pilonului social ar duce, astfel, la îmbunătățirea condițiilor sociale și a condițiilor de pe piața muncii pentru mulți cetățeni, consolidând, astfel, potențialul economic al UE. Ea implică o convergență ascendentă pentru țările care în momentul de față au rămas în urmă. Unii indicatori, dar nu toți, arată că au avut loc îmbunătățiri în ultimii ani, însă chiar și în aceste domenii continuă să existe decalaje majore.

2.16. Transpunerea în practică a Pilonului social va fi o provocare enormă, care necesită un angajament din partea statelor membre, cu sprijinul Uniunii Europene. Va fi nevoie, de asemenea, de implicarea deplină a partenerilor sociali, de încurajarea și promovarea acțiunilor lor comune, în special încheierea de acorduri colective, și îmbunătățirea gradului lor de acoperire, în special în ce privește securitatea locurilor de muncă, calitatea lor, condițiile salariale și sănătatea și securitatea la locul de muncă. Organizațiile societății civile, cu experiența și cunoștințele lor, pot contribui și ele în mod fundamental la acest demers. La fel de importantă poate fi și contribuția din partea sectorului privat, prin intermediul parteneriatelor public-privat și al investițiilor în dezvoltarea competențelor și calificărilor la nivel de întreprindere.

3. Domenii de politică

3.1. Măsurile de punere în aplicare suplimentare pot include noi măsuri legislative și nelegislative, inclusiv măsuri care să garanteze că politicile care au fost deja aprobate sunt efectiv puse în aplicare în statele membre, utilizarea semestrului european și a recomandărilor specifice fiecărei țări, elaborate în cadrul acestui proces⁽¹⁵⁾. Implicarea partenerilor sociali de la toate nivelurile este esențială pentru punerea în aplicare cu succes a acestor inițiative.

⁽¹⁴⁾ Persoane care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (*Not in education, employment or training*).

⁽¹⁵⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 145.

3.2. Recomandările specifice fiecărei țări din 2015 și/sau 2016 au acoperit domeniile menționate în Pilonul social, în special în ceea ce privește pensiile, serviciile publice, asistența medicală, îngrijirea copiilor, locuințele, consolidarea competențelor, politicile active în domeniul pieței forței de muncă și sistemele de învățământ.

3.3. Cu toate acestea, pentru ca aceste recomandări să aibă sens, ele trebuie să se bazeze pe presupunerea că resursele financiare necesare vor fi disponibile. UE poate juca un rol pozitiv în acest sens prin intermediul diferitelor sale programe, precum și printr-o anumită flexibilitate a normelor privind bugetele statelor membre și nivelurile datoriei publice.

3.4. Aspectele legate de investiții și finanțare apar în diferite moduri în toate domeniile acoperite de Pilonul social. Tabloul de bord social ajută, de asemenea, pentru a demonstra necesitatea investițiilor în domenii specifice în toate statele membre și, în special, în cele cu venituri mai scăzute. Prin urmare, finanțarea Pilonului social este interconectată cu aspecte legate de politica macroeconomică, cu politicile de guvernare economică orientate către convergența pe plan social – și nu către favorizarea tendințelor divergente –, cu discuțiile privind gestionarea zonei euro și cu politicile de promovare a investițiilor, inclusiv a investițiilor sociale.

3.5. CESE a prezentat deja argumente care arată multiplele efecte pozitive ale unor investiții sociale bine planificate, eficiente și orientate către viitor, care, după cum s-a convenit în cadrul Pachetului privind investițiile sociale al Comisiei Europene, ar trebui privite ca fiind nu costuri, ci o investiție în potențialul Europei în materie de dezvoltare și ocupare a forței de muncă. CESE și-a exprimat deja regretul că nu s-a făcut mai mult pentru punerea efectivă în aplicare a acestor obiective. Investițiile sociale oferă, în timp, beneficii economice și sociale din perspectiva creșterii ocupării forței de muncă sau a veniturilor din muncă, a îmbunătățirii stării de sănătate, a reducerii șomajului, a îmbunătățirii educației, a reducerii sărăciei și excluziunii sociale etc. De asemenea, ele ridică nivelul de prosperitate și bunăstare, stimulând totodată economia prin asigurarea unei forțe de muncă mai calificate și garantarea creșterii productivității și ocupării forței de muncă. Astfel de investiții, în special atunci când favorizează dezvoltarea economică durabilă, ar contribui și la consolidarea competențelor și a calificărilor persoanelor și ar îmbunătăți oportunitățile de care acestea beneficiază în societate și pe piața forței de muncă, stimulând în același timp economia și ajutând UE să iasă din criză mai puternică. Mai mult, ele ar asigura cheltuieli publice mai eficiente și mai eficiente, generând economii în bugetele publice pe termen mediu și lung⁽¹⁶⁾. CESE a evidențiat în același timp și costurile pe termen lung ale lipsei de acțiune și ale lipsei investițiilor în domeniul social. În acest sens, CESE a subliniat, de asemenea, importanța investițiilor în sisteme de asigurări sociale robuste, având în vedere că acestea acționează ca un stabilizator automat⁽¹⁷⁾.

3.6. Temele enumerate în cadrul Pilonului social care nu pot fi soluționate fără creșterea investițiilor sau a cheltuielilor curente includ: dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții care să fie favorabile incluziunii și de înaltă calitate; dreptul la sprijin pentru căutarea unui loc de muncă; îmbunătățirea egalității de gen și reducerea diferențelor de remunerare între femei și bărbați; prevenirea sărăciei în rândul persoanelor încadrate în muncă; accesul la serviciile de îngrijire; servicii de educație a copiilor preșcolari accesibile din punct de vedere financiar; o protecție socială adecvată; ajutoare de șomaj adecvate; pensii care asigură un venit adecvat; demnitatea persoanelor în vârstă; servicii de asistență medicală preventivă și curativă de bună calitate și accesibile din punct de vedere financiar; servicii de îngrijire pe termen lung de bună calitate și accesibile din punct de vedere financiar; locuințe sociale sau asistență pentru locuințe de bună calitate și accesul la apă, salubritate, energie, transporturi, servicii financiare și comunicații digitale.

3.7. Principalele fonduri UE pentru creșterea economică și socială sunt fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI), programele de competitivitate și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS). Investițiile pot proveni, de asemenea, din bugetele proprii ale statelor membre și din surse private.

3.8. Fondurile structurale și de investiții europene sunt cea mai importantă sursă de finanțare, cu procese complexe de supraveghere și evaluare a investițiilor, care au fost identificate într-un aviz anterior al CESE ca un mijloc de a realiza mai multe investiții în economia reală. Ele au dus la creșterea investițiilor publice în țările cu venituri reduse, dar nu au fost suficiente pentru a compensa scăderea investițiilor din alte surse sau pentru a se asigura convergența rapidă pe plan economic și social. Este important să se garanteze că aceste fonduri sunt consolidate și suplimentate, pentru a sprijini eforturile de punere în aplicare a Pilonului social. CESE își reiterează sprijinul pentru o revizuire a normelor care reglementează fondurile ESI și pentru o mai bună evaluare a eficacității și eficienței contribuției lor⁽¹⁸⁾.

3.9. Este posibil să se ia măsuri pentru ca investițiile să fie direcționate în conformitate cu obiectivele din Pilonul social, atât în ceea ce privește activitățile întreprinse, cât și cadrul menit să garanteze condiții de muncă echitabile, precum și sprijinul pentru grupurile care, în caz contrar, ar fi excluse.

⁽¹⁶⁾ JO C 125, 21.4.2017, p. 10.

⁽¹⁷⁾ JO C 226, 16.7.2014, p. 21.

⁽¹⁸⁾ JO C 303, 19.8.2016, p. 94.

3.10. FEIS oferă o garanție Băncii Europene de Investiții, permițându-i acesteia să își mențină nivelurile de credite, care, în lipsa acestei garanții, ar fi trebuit reduse. Pe această cale, ca și în cazul proiectelor BEI, în general, se pot sprijini proiecte compatibile cu Pilonul social. În unele cazuri, chiar se face acest lucru (prin sprijinul acordat antreprenoriatului social și anumitor proiecte privind sănătatea și asistența socială). Tendința a fost de a sprijini îndeosebi proiecte comerciale convenționale, în cadrul cărora beneficiile sociale erau mai degrabă un produs colateral decât un obiectiv.

3.11. CESE a solicitat consolidarea dimensiunii sociale a intervențiilor FEIS, de exemplu a celor referitoare la educație, formare în general și formare profesională pentru competențe și învățare permanentă, dezvoltarea industriilor creative și culturale, abordarea inovatoare a problemelor sanitare și medicale, precum și a serviciilor sociale, a locuințelor sociale și a îngrijirii copiilor, realizarea infrastructurii turistice și de protecție a mediului. Planul de investiții pentru Europa ar trebui să sprijine în mod clar angajamentele COP 21 ⁽¹⁹⁾.

3.12. De asemenea, se pune un accent insuficient pe evaluarea și supravegherea proiectelor privind condițiile de încadrare în muncă, incluziunea grupurilor defavorizate și investițiile în infrastructura fizică pentru serviciile sociale.

3.13. A existat un angajament inițial în sensul evitării oricăror considerente geografice în alocarea resurselor FEIS; astfel, o serie de țări cu venituri reduse primesc foarte puține fonduri, în ciuda necesităților considerabile evidente. Modificarea corespunzătoare a normelor poate garanta că în cea de-a doua fază a acțiunii se va acorda prioritate țărilor mai puțin dezvoltate.

3.14. Finanțarea implementării Pilonului social va depinde într-o mare măsură de resursele disponibile la nivelul statelor membre. Această implementare va necesita finanțare de la bugetul de stat pentru investiții, precum și pentru costurile de funcționare ale activităților în anii următori. Astfel de finanțări pot fi constrânse de normele UE în materie de buget și de îndatorare ⁽²⁰⁾. Așa cum CESE a subliniat în mod repetat ⁽²¹⁾, trebuie să se aibă în vedere modalitățile de a crește flexibilitatea autorizată în cazul acestor finanțări, de exemplu prin intermediul unei „reguli de aur”, care ar permite realizarea de investiții publice cu obiective sociale pentru a îndeplini obiectivele Pilonului social – în special prin creșterea nivelurilor veniturilor, o mai mare coeziune socială și prevenirea excluziunii sociale a grupurilor dezavantajate care, în lipsa acestor intervenții, nu ar putea participa activ în societate – generându-se, totodată, o creștere economică durabilă.

3.15. Responsabilitatea întreprinderilor este, de asemenea, esențială pentru finanțarea obiectivelor sociale. Mobilizarea investițiilor private nu va fi suficientă pentru atingerea obiectivelor Pilonului social; ar trebui, însă, să existe o marjă pentru investițiile private, în plus față de responsabilitatea publică de a contribui în multe dintre domeniile vizate (inclusiv, de exemplu, în ce privește ocuparea forței de muncă, îmbunătățirea competențelor legate de digitizare și asistența socială), în special atunci când există cadre de reglementare adecvate și un sprijin financiar din surse publice, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene și/sau BEI.

3.16. Nevoia de resurse financiare pentru punerea în aplicare a Pilonului social ar trebui recunoscută și planificată ca atare. Cadrele instituționale adecvate există deja. Ar trebui clarificate criteriile de referință pentru fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și pentru FEIS, care ar trebui să includă o trimitere explicită la Pilonul social; costurile punerii în practică a obiectivelor ar trebui să fie prevăzute în cadrul bugetului UE și în bugetele statelor membre.

3.17. Nu în ultimul rând, în contextul luptei împotriva fraudei fiscale, împotriva paradisurilor fiscale și a planificării fiscale agresive și pentru reducerea concurenței fiscale neloiale între statele membre ⁽²²⁾, măsurile referitoare la impozitarea echitabilă, luate de Comisia Europeană, ar trebui consolidate, la fel ca și măsurile de combatere a deturnării și fraudării resurselor bugetare ale UE ⁽²³⁾. În ceea ce privește căutarea de noi surse de venituri fiscale pentru a finanța Pilonul social, cu respectarea pe deplin a principiului subsidiarității, ar fi oportună promovarea formelor de impozitare care să țină seama de capacitatea fiecăruia de a genera contribuții, respectând stimulentele pentru o creștere economică sustenabilă.

⁽¹⁹⁾ JO C 75, 10.3.2017, p. 57.

⁽²⁰⁾ JO C 177, 18.5.2016, p. 35.

⁽²¹⁾ Argumente desprinse din experiența trecutului pentru evitarea unor politici de austeritate drastice în UE, punctul 1.6, încă nepublicat în JO; Politica economică a zonei euro (2018), punctele 1.8 și 3.6, încă nepublicat; JO C 327, 12.11.2013, p. 11; Analiza anuală a creșterii 2018, punctul 1.4, încă nepublicat; JO C 226, 16.7.2014, p. 21.

⁽²²⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 131.

⁽²³⁾ Analiza anuală a creșterii 2018, punctul 3.3.3, încă nepublicat.

3.18. În ceea ce privește finanțarea bugetului UE, CESE este de acord cu analiza prezentată în raportul privind viitoarea finanțare a UE de Grupul la nivel înalt privind resursele proprii, care solicită un buget al UE constând, în principal, din resurse proprii autonome, transparente și echitabile⁽²⁴⁾. În plus, CESE consideră că ar trebui să se obțină o majorare a bugetului.

Bruxelles, 19 aprilie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽²⁴⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 131.